

Вчитель пропонує читати текст, який з'являється на екрані, правильний артикль записувати на аркуші, який вчитель підготував заздалегідь. Після виконаного завдання та перевірки учні інсценують оповідання в два етапи: 1- інсценують реальні події, 2- інсценують ситуацію із життя. Виконання завдань супроводжується музикою, яка релаксує і дає можливість подумати, що робити [3, с. 45].

Таким чином, мета наших досліджень зробити учнів активними учасниками освітнього процесу, підвищити їх мотивацію, зацікавити їх у вивченні англійської мови через навчання майбутніх вчителів методичному мистецтву. Як показує практика, арт-технології підвищують рівень оволодіння англійською мовою, що на сучасному етапі особливо важливо. Від уміння вчителя креативно, методично грамотно підготувати, вибрати форму проведення заняття і провести урок залежить якість отриманих знань і навичок учнів.

Література

1. Використання арт-технологій у навчанні англійської мови в середній школі [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://lektsii.com/1-143516.html>.
2. Вознесенська О. Л. Особливості арт-терапії як методу. *Психолог*. 2005. №39. 5–9 с.
3. Газолишин В. А. Арт-терапія: Мистецтво бачити. Херсон, 2007. 75 с.
4. Лебедева Л.Д. Практика арт-терапії: підходи, діагностика, система занять. СПб. : Речь, 2003. 154 с.
5. Титаренко О. І. Використання арт-терапії в психолого-педагогічному супроводі освітнього процесу / О. І. Титаренко // Електронний збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp6/tytarenko.pdf

*Гончарова Т.В.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова
(м. Київ, Україна)*

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ ГРУПОВОЇ РОБОТИ НА ЗАННЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ТА ПРИНЦИПИ ЇХ ВПРОВАДЖЕННЯ

Групові вправи забезпечують освітній потенціал для формування комунікативних дій в учнів базової школи, оскільки вони стимулюють використання іноземної мови за власною ініціативою, самостійну активність учнів і створюють умови для їхньої соціалізації.

Провідною метою використання групових форм є формування комунікативних навичок, а оцінювання групових форм роботи має включати як взаємодію учасників роботи, так і якість кінцевого продукту. Такий підхід

дозволяє позбутися суб'єктивізму. Навчання у групі може бути ефективним, якщо враховувати вікові та психологічні особливості школярів, принципи роботи у групі; крім того, учитель повинен мати необхідний рівень лінгвістичної та науково-методичної підготовки.

Психолого-педагогічні дослідження свідчать, що групова навчальна діяльність сприяє активізації і результативності навчання школярів, вихованню гуманістичних стосунків між ними. Робота в групах впливає на позитивну мотивацію навчання школярів, оскільки створює умови доброзичливості, чуйності, взаємодопомоги. Крім того, кожен учень має більше часу на говоріння.

Групові форми роботи є більш перспективними, адже вони знижують тривожні настрої та допомагають подолати страх помилитися.

О. Я. Савченко підкреслює, що групова робота необхідна для того, щоб навчити учнів співпраці, взаємодії, вмінню розподіляти ролі, тобто сформувати у учнів комунікативні вміння [8]. Більше того, у груповій роботі є позитивна залежність дітей один від одного, адже наявна спільна мета й один результат, оскільки діти навчаються разом.

Як стверджує С. Ю. Ніколаєва, основні принципи навчання були запозичені із сфери стосунків консультанта з клієнтом (the counselor-client relationship); вони орієнтовані на поєднання пізнавальних та емоційних процесів навчання (whole-person learning). Це передбачає тісну взаємодію вчителя і тих, хто навчається, в комунікативних ситуаціях без опори на підручник [7].

Групові форми роботи поділяють на два види: диференційовану і єдину. При єдиній роботі всі групи виконують однакові завдання. При диференційованій – різні групи виконують різні завдання в межах загальної для всіх учнів теми. Разом з тим диференційована робота видозмінює індивідуальну і фронтальну роботу, сприяючи тим самим підвищенню їх ефективності. Групи учнів формуються учителем до уроку з урахуванням психологічної сумісності. Також, залежно від того, як учні співпрацюють під час групової роботи (спільно виконують групову роботу на всіх етапах чи кожен учень частину спільного завдання виконує індивідуально), розрізняють кооперативно - групову та індивідуально - групову види роботи відповідно.

Отже, групова навчальна діяльність, на відміну від фронтальної та індивідуальної, не ізолює учнів один від одного, а навпаки, дозволяє реалізувати природне прагнення до спілкування, взаємодопомоги і співпраці.

До того ж, слід зазначити, що незважаючи на провідну роль в парній та груповій роботі учнів її ефективність багато в чому залежить від зусиль і майстерності вчителя.

За Г. Н. Климоною, з метою успішного проведення групової роботи важливо дотримуватися таких принципів (правил):

- краще за все вчителю задати напрямок роботи. Пояснення повинно бути чітким і зрозумілим всій групі у вигляді запису на дошці або

роздаткового матеріалу. Інструкції повинні містити чіткі цілі і часове обмеження;

- вправа має бути посильною і цікавою для учнів, відповідати їх рівню. Поставлене завдання повинне спонукати дітей до спільної дії в групі і прийняття спільного рішення, яке відоме самому вчителю;
- при розподілі класу на групи і пари потрібно враховувати складність поставленого завдання. Безперечно, більш складні завдання найкраще доручати групі, якщо передбачений обмін ідеями з рештою класу;
- учитель може розподілити ролі в групах. Наприклад, хтось може бути таким, що відповідає, а хтось буде записувати ідеї, що виникли під час обговорення;
- під час обговорення вчитель може відповідати на питання і направляти;
- після завершення часу вчитель пропонує висловитися кожній групі. Таким чином, відбувається обмін думками [4].

Відповідно до робіт О. Ф. Черьомушкіної та Д. В. Рузаєвої такі форми групової роботи як «метод мозаїки» / «груповий пазл» (jigsaw), «дискусійна піраміда» (pyramid discussion), метод проєктів (project method), «мозковий штурм» (Brainstorming) і техніка акваріума (fishbowl technique) є активними методами навчання, які сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності, мотивації учнів до творчості і самостійності в їх діяльності, розвитку умінь співробітництва, розвитку умінь формулювати і висловлювати свою точку зору, розвитку умінь знаходити свої підходи до вирішення проблем [9]. Активність студента має бути обумовлена високим рівнем мотивації, що реалізується потребою в знаннях, прагнення їх набуття.

У груповій навчальній діяльності учні показують високі результати засвоєння знань, формування вмій. О. А. Комар пояснює це тим, що «в цій роботі слабкі учні за обсягом виконують будь-яких вправ на 20–30% більше, ніж у фронтальній роботі [6]. Групова форма роботи сприяє також організації більш ритмічної діяльності кожного учня.

При значному потенціалі методів та технологій активного навчання для формування комунікативних умінь слід відзначити не тільки переваги, а й недоліки групових форм роботи.

Перевагами групової роботи є те, що вона сприяє:

- активній, ініціативній комунікативній діяльності;
- поліпшенню психологічного клімату в колективі;
- розвитку автономії учнів;
- підвищенню навчальної та пізнавальної мотивації;
- розвитку іншомовної комунікативної компетенції;
- розвитку лідерських якостей, ініціативності і впевненості в собі.

Наведені переваги групового навчання дозволяють стверджувати, що його використання в організації навчального процесу, як зазначає Т. М. Гергега, є вагомим чинником підвищення якості навчальної та комунікативної підготовки учнів [2].

За Л. А. Козаковою, головними недоліками використання групової роботи на заняттях англійської мови під час освітнього процесу є:

- можлива «втрата контролю» над класом;
- використання учнями рідної мови;
- закріплення помилок в учнів в силу того, що вчитель не має можливості їх виправити;
- організація групової роботи вимагає більшої кількості часу і зусиль з боку вчителя;
- деякі учні користуються здобутками сильніших членів групи [5].

Таким чином, при плануванні групової роботи на заняттях з іноземної мови вчителю необхідно враховувати індивідуальні особливості учнів і передбачати можливі труднощі в процесі групової роботи, а також те, як їх можна мінімізувати.

Отже, групова робота формує лідерські якості здобувачів освіти, сприяє вихованню у них сумлінного ставлення до обов'язків, уміння здійснювати комунікацію та ставити загальні суспільні інтереси вище власних.

Література

1. Герега Т. Інтерактивні методи на уроках. *Завуч*. 2004. № 7. С. 9–13.
2. Горбач І. Підготовка майбутнього вчителя до роботи з батьками. *Рідна школа*. 2005. № 2. С.71–73.
3. Климонова Г. Н. Опыт организации групповой работы на уроках. Эйдос: интернет-журнал. Режим доступа: <http://eidos.ru/journal/2008/1218.htm>
4. Козакова Л. А. Організація парної та групової роботи на уроках англійської мови у початковій школі. Режим доступа: <https://urok-ua.com/organizatsiya-parnoyi-ta-grupovoyi-roboti-na-urokah-angliyskoyi-movi-u-pochatkoviy-shkoli/>
5. Комар О. А. Інтерактивні технології – технології співпраці. *Початкова школа*. 2004. № 9. С. 5–7.
6. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник. 2-е вид., випр. і перероб. К. : Ленвіт, 2002. 328 с.
7. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підруч. для вищ. навч. закл. 2-ге вид. К. : Грамота, 2013. 501с.
8. Cheremushkina E. F., Ruzaeva D. V., Shchegurenkova A. S. The organization group, pair and individual work at English lesson. E. F. Cheremushkina, D. V. Ruzaeva, A. S. Shchegurenkova. *International Scientific Review*. 2017. № 3 (34). С. 66–68.